

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 27 juni 2018*

”Begäran om förhandsavgörande – Unionsmedborgarskap – Artikel 21.1 FEUF –
Direktiv 2004/38/EG – Rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier –
Rätt för en tredjelandsmedborgare som är familjemedlem till en unionsmedborgare att uppehålla sig i
den medlemsstat där unionsmedborgaren är medborgare – Denna familjemedlems inresa på den
berörda medlemsstatens territorium efter det att unionsmedborgaren återvänt till denna medlemsstat”

I mål C-230/17,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Østre Landsret
(Appellationsdomstolen för Östra Danmark, Danmark) genom beslut av den 21 april 2017, som inkom
till domstolen den 2 maj 2017, i målet

Erdem Deha Altiner,

Isabel Hanna Ravn

mot

Udlændingestyrelsen,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden L. Bay Larsen samt domarna J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby
och M. Vilaras (referent),

generaladvokat: N. Wahl,

justitiesekreterare: handläggaren C. Strömholm,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 7 mars 2018,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Erdem Deha Altiner och Isabel Hanna Ravn, genom E.O.R. Khawaja, advokat,
- Danmarks regering, genom M. S. Wolff, J. Nymann-Lindegren och C. Thorning, samtliga i egenskap
av ombud, biträdda av R. Holdgaard, advokat

* Rättegångsspråk: danska.

- Belgiens regering, genom C. Pochet, L. Van den Broeck och M. Jacobs, samtliga i egenskap av ombud,
- Irlands regering, genom A. Joyce och L. Williams, båda i egenskap av ombud,
- Norges regering, genom I. S. Jansen, i egenskap av ombud, biträdd av K. B. Moen, advokat,
- Europeiska kommissionen, genom E. Montaguti och M. Wilderspin, båda i egenskap av ombud, biträdda av H. Peytz, advokat,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 21 FEUF samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 2004, s. 77, och rättelser i EUT L 229, 2004, s. 35, och EUT L 197, 2005, s. 34).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan Erdem Deha Altiner och Isabel Hanna Ravn och å andra sidan Udlændingestyrelsen (Utlänningsnämnden, Danmark) angående Utlänningsnämndens beslut av den 3 juni 2016 (nedan kallat beslutet av den 3 juni 2016), om fastställelse av det beslut som meddelats av Statsförvaltningen (den regionala Statsförvaltningen, nedan kallad Statsförvaltningen) om avslag på Erdem Deha Altiners ansökan om uppehållskort i Danmark, i egenskap av familjemedlem till Isabel Hanna Ravn, som är unionsmedborgare.

Tillämpliga bestämmelser

Direktiv 2004/38

- 3 Artikel 1 i direktiv 2004/38 har rubriken ”Syfte”, och har följande lydelse:

”I detta direktiv fastställs

- a) villkor för unionsmedborgares och deras familjemedlemmars utövande av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium,

...”

- 4 Under rubriken ”Definitioner” i artikel 2 i ovannämnda direktiv föreskrivs följande:

”I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1. unionsmedborgare: varje person som är medborgare i en medlemsstat.
2. familjemedlem:
 - a) make eller maka

...

c) släktingar i rakt nedstigande led som är under 21 år eller är beroende för sin försörjning, även till maken eller maken eller till sådan partner som avses i b,

...

3. mottagande medlemsstat: den medlemsstat dit unionsmedborgaren reser för att utöva sin rätt att fritt röra sig eller uppehålla sig.”

5 Artikel 3 i direktivet har rubriken ”Förmånstagare”. I artikel 3.1 föreskrivs följande:

”Detta direktiv skall tillämpas på alla unionsmedborgare som reser till eller uppehåller sig i en annan medlemsstat än den de själva är medborgare i samt på de familjemedlemmar enligt definitionen i artikel 2.2 som följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren.”

6 Artikel 7.1 och 7.2 i direktiv 2004/38 har följande lydelse:

”1. Varje unionsmedborgare skall ha rätt att uppehålla sig inom en annan medlemsstats territorium under längre tid än tre månader om den berörda personen

a) är anställd eller egenföretagare i den mottagande medlemsstaten, eller

b) för egen och sina familjemedlemmars räkning har tillräckliga tillgångar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under vistelsen, samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten, eller

c)

– är inskriven vid en privat eller statlig institution, som är erkänd eller finansierad av den mottagande medlemsstaten på grundval av dess lagstiftning eller administrativa praxis, med huvudsyftet att bedriva studier eller genomgå en yrkesutbildning

– samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten samt avger en försäkran till den behöriga nationella myndigheten, i form av en förklaring eller på något annat valfritt likvärdigt sätt, om att han har tillräckliga tillgångar för att kunna försörja sig själv och familjen, så att de inte blir en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under deras vistelseperiod, eller

d) är familjemedlem som följer med eller ansluter sig till en unionsmedborgare som uppfyller kraven i a, b eller c.

2. Upphållsrätten enligt punkt 1 skall även omfatta familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat när de följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren i den mottagande medlemsstaten, förutsatt att unionsmedborgaren uppfyller villkoren i punkt 1 a, 1 b eller 1 c.”

Dansk rätt

- 7 Enligt 13 § bekendtgørelse nr 474 om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af Den Europæiske Unions regler (förordning nr 474 om rätten för utlänningar som omfattas av Europeiska unionens bestämmelser att uppehålla sig i Danmark) av den 12 maj 2011 gäller följande:

”I den mån det följer av unionsrätten har familjemedlemmar till en dansk medborgare rätt att uppehålla sig här i landet utöver de tre månader som följer av 2 § första och andra styckena utlänningslagen.”

- 8 Utlänningsnämnden har fastställt EU-orientering nr 1/14, Orientering til Statsforvaltningen om behandling af ansøgninger om familiesammenføring efter EU-retten, hvor referencen er dansk statsborger (EU-riktlinje nr 1/14 om riktlinjer till Statsförvaltningen om behandling av ansökningar om familjeåterförening enligt unionsrätten, då referensen är en dansk medborgare) av den 10 december 2014 (nedan kallad EU-riktlinje nr 1/14).
- 9 I punkt 4.1.5 i dessa riktlinjer under rubriken ”Tidsmässigt samband mellan den tidpunkt då en dansk medborgare återvänder till Danmark och ansökan om familjeåterförening enligt unionsrätten” föreskrivs följande:

”Det uppställs inte som krav att den utländska familjemedlemmen ska inresa till Danmark samtidigt som den danska medborgaren.

Om en familjemedlem till en dansk medborgare, som har använt sig av sin rätt till fri rörlighet i ett annat EU-land, ansöker om familjeåterförening enligt EU-bestämmelserna först vid en senare tidpunkt än den tidpunkt då den danska medborgaren återvände till Danmark, ska det konkret bedömas om familjemedlemmens ansökan har lämnats in som en naturlig följd av att den danska medborgaren har återvänt till Danmark.

Vid denna bedömning ska hänsyn tas till anledningen till tidsskillnaden mellan den tidpunkt då den danska medborgaren återvände till Danmark och den tidpunkt då ansökan ingavs, bland annat till om familjemedlemmen av särskilda skäl hänförliga till arbete eller utbildning har skjutit upp ansökan samt till tidsskillnadens längd. Att ansökan inges vid en senare tidpunkt kan till exempel bero på att sökanden ska avsluta en påbörjad utbildning, vilket bland annat kan visas genom att examensbevis eller liknande skickas in. Vidare kan särskilda hälsoskäl, bland annat sökandens eller dennes familjemedlemmars allvarliga sjukdom, vara orsak till senareläggandet.

Däremot kan flera månaders senareläggning i princip inte påvisa en generell önskan om fortsatt sysselsättning eller bosättning hos familjen.

Om det däremot är särskilda hänsyn till arbetsförhållanden, bland annat uppfyllelsen av en avtalsenlig förpliktelse, som är orsaken till att ansökan senarelagts flera månader, ska ansökan i princip anses ha ingetts som en naturlig följd av att den danska medborgaren har återvänt. Detta kan bland annat visas genom ett anställningsavtal, som till exempel visar att den berörda personen är inblandad i ett konkret byggprojekt.

...

För det fall familjemedlemmen har inrest till Danmark samtidigt som eller som en naturlig följd av att den danska medborgaren har återvänt till Danmark, men först senare inger en ansökan om familjeåterförening enligt EU-bestämmelserna, krävs det inte att ansökan inges som en naturlig följd av att den danska medborgaren har återvänt, om vederbörande i övrigt uppfyller villkoren enligt EU-bestämmelserna för familjeåterförening med den danska medborgaren.

Det krävs att familjemedlemmen har inrest till Danmark i avsikt att utöva ett familjeliv med den danska medborgaren och att familjemedlemmen i övrigt skulle ha kunnat beviljas familjeåterförening med den danska medborgaren enligt EU-bestämmelserna om vederbörande hade ingett ansökan i samband med inresan. Det krävs även att sökanden har uppfyllt dessa villkor under hela perioden fram till dess ansökan ingavs.

Vid bedömningen av sådana ärenden är det således avgörande om familjemedlemmen har uppfyllt villkoren för att beviljas familjeåterförening enligt EU-bestämmelserna med den danska medborgaren under hela perioden, men bara inte ansökt om det. I sådana fall har familjemedlemmen en rätt att uppehålla sig i Danmark enligt EU-bestämmelserna, oberoende av att vederbörande först senare ansöker om ett faktiskt uppehållskort.

I de fall, då ansökan inte inges i samband med inresan, åligger det sökanden att visa att inresan ägde rum samtidigt som eller som en naturlig följd av att den danska medborgaren återvände till Danmark och att sökanden under hela perioden har uppfyllt villkoren för att beviljas familjeåterförening med den danska medborgaren enligt EU-bestämmelserna, bland annat att vederbörande har uppehållit sig i Danmark tillsammans med den danska medborgaren. Detta kan exempelvis visas genom att visa fram en biljett, en ändring av folkbokföringsadress, hyreskvitton m.m.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 10 Erdem Deha Altiner är född den 2 september 2004 i Turkiet och är turkisk medborgare. Hans far, Metin Altiner, som kom till Danmark den 17 juli 2008, har skiljt sig från Erdem Deha Altiners mor. Den 26 oktober 2010 gifte han sig med sin andra maka, Isabel Hanna Ravn, som är dansk medborgare och vid den tiden var bosatt i Danmark. I domen om äktenskapsskillnad mellan Metin Altiner och Erdem Deha Altiners mor tillerkänns modern vårdnaden om Erdem Deha Altiner. Modern är turkisk medborgare och Erdem Deha Altiner har bott med henne i Turkiet.
- 11 Mellan den 1 december 2012 och den 24 oktober 2014 var Isabel Hanna Ravn och Metin Altiner bosatta i Sverige. Under perioderna mellan den 1 augusti 2013 och den 9 september 2013 respektive den 8 juli 2014 och den 2 september 2014 befann sig Erdem Deha Altiner i Sverige med ett Schengenvisum, och bodde då hos Metin Altiner och Isabel Hanna Ravn.
- 12 Den 24 oktober 2014 återvände Isabel Hanna Ravn och Metin Altiner till Danmark, där de varit bosatta sedan dess. Den 25 juni 2015 inreste Erdem Deha Altiner till Danmark med ett Schengenvisum, giltigt till och med den 30 september 2015.
- 13 Två dagar efter det att Erdem Deha Altiner fått ett skriftligt samtycke från sin mor, vilket erhöles den 15 juli 2015, ingav han till Statsförvaltningen en ansökan om EU-uppehållskort, i egenskap av familjemedlem till faderns maka Isabel Hanna Ravn.
- 14 Genom beslut av den 9 mars 2016 avslag Statsförvaltningen denna ansökan på grund av att ansökan inte getts in som en naturlig följd av att Isabel Hanna Ravn återvände till Danmark. Av handlingarna i målet framgår att Statsförvaltningen i sitt beslut om avslag klargjorde att den inte tagit ställning till huruvida Erdem Deha Altiners vistelser i Sverige innebar att han utvecklade eller befäst ett familjeliv med Isabel Hanna Ravn i den medlemsstaten. Detta beslut om avslag överklagades till Utlänningsnämnden. Utlänningsnämnden ogillade överklagandet i beslut av den 3 juni 2016.
- 15 I detta beslut fann Utlänningsnämnden att Erdem Deha Altiner inte inrest till Danmark samtidigt som Isabel Hanna Ravn och att hans ansökan om uppehållskort inte getts in som en naturlig följd av att Isabel Hanna Ravn återvände till Danmark. Enligt Utlänningsnämnden går den härledda uppehållsrätten i Danmark för en tredjelandsmedborgare som är familjemedlem till en dansk

medborgare som har återvänt till Danmark efter att ha uppehållit sig i en annan medlemsstat förlorad om familjemedlemmen inte inreser till Danmark eller inte ansöker om uppehållskort i Danmark som en naturlig följd av den danska medborgarens återvändande.

- 16 Den 15 juni 2016 överklagade Erdem Deha Altiner och Isabel Hanna Ravn beslutet av den 3 juni 2016, till Københavns byret (Köpenhamns distriktsdomstol, Danmark). Genom beslut av den 18 oktober 2016 hänvisade Københavns byret (Köpenhamns distriktsdomstol) målet till den hänskjutande domstolen.
- 17 Den hänskjutande domstolen har angett att parterna är oeniga om huruvida ett villkor i den danska lagstiftningen är förenligt med unionsrätten. Enligt den danska lagstiftningen är uppehållsrätten för en tredjelandsmedborgare – som är familjemedlem till en dansk medborgare som har återvänt till Danmark efter att ha utövat sin rätt till fri rörlighet – underställd villkoret att familjemedlemmens inresa till Danmark, eller dennes ansökan om uppehållskort, skett som en ”naturlig följd” av att den berörda danska medborgaren har återvänt. Klagandena i det nationella målet anser att ett sådant villkor strider mot unionsrätten, särskilt mot artikel 21 FEUF.
- 18 Mot denna bakgrund beslutade Østre Landsret (Appellationsdomstolen för Östra Danmark) att vilandeförklara målet och hänskjuta följande tolkningsfråga till EU-domstolen:

”Utgör artikel 21 FEUF, analogt jämförd med rörelsedirektivet, hinder för att en medlemsstat nekar en tredjelandsmedborgare – som är familjemedlem till en unionsmedborgare, som är medborgare i denna medlemsstat och som har återvänt till medlemsstaten efter att ha utövat sin rätt till fri rörlighet – en härledd uppehållsrätt, om familjemedlemmen inte inreste till landet eller ingav en ansökan om uppehållsrätt som en naturlig följd av att unionsmedborgaren återvände?”

Tolkningsfrågan

Huruvida tolkningsfrågan kan tas upp till prövning

- 19 Den belgiska och den norska regeringen har i sina yttranden till domstolen, med hänvisning till att Erdem Deha Altiners två besök i Sverige var relativt korta, ifrågasatt huruvida han kan anses faktiskt ha vistats i denna medlemsstat på ett sådant sätt att ett familjeliv mellan honom och unionsmedborgaren Isabel Hanna Ravn har kunnat utvecklas eller befästas, så att Erdem Deha Altiner med stöd av unionsrätten har rätt till en härledd uppehållsrätt i Danmark. Den norska regeringen anser att tolkningsfrågan, under dessa omständigheter, ska anses vara hypotetisk.
- 20 Det är riktigt att det är unionsmedborgarens och dennes familjemedlems faktiska vistelse i den mottagande medlemsstaten som, när unionsmedborgaren återvänder till ursprungsmedlemsstaten, ger upphov till en härledd uppehållsrätt på grundval av artikel 21.1 FEUF, för den tredjelandsmedborgare som unionsmedborgaren har levt familjeliv med i den mottagande medlemsstaten.
- 21 Av den hänskjutande domstolens redogörelse, sammanfattad i punkterna 13–15 i denna dom, framgår att Utlänningsnämnden, som senaste instans, avslag Erdem Deha Altiners ansökan om EU-uppehållskort med stöd av unionsrätten. Skälet till detta beslut var inte att Erdem Deha Altiners vistelser i Sverige inte inneburit att ett familjeliv mellan honom, Metin Altiner och Isabel Hanna Ravn kunnat utvecklas eller befästas, utan att han inte inreste till Danmark och ingav sin ansökan om uppehållskort samtidigt som Isabel Hanna Ravn återvände till Danmark eller som en naturlig följd av att hon återvände, vilket krävs enligt EU-riktlinje nr 1/14.
- 22 Enligt fast rättspraxis presumeras nationella domstolars frågor om tolkningen av unionsrätten vara relevanta. Dessa frågor ställs mot bakgrund av den beskrivning av omständigheterna i målet och tillämplig lagstiftning som den nationella domstolen på eget ansvar har lämnat och vars riktighet det

inte ankommer på EU-domstolen att pröva. En begäran från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågorna är hypotetiska eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 september 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punkterna 19 och 20).

- 23 Under dessa förhållanden och utan att det påverkar den hänskjutande domstolens möjlighet att i förevarande mål kontrollera de faktiska omständigheter som ligger till grund för det omtvistade förvaltningsrättsliga beslutet, kan det inte anses att tolkningsfrågan – som i huvudsak rör frågan huruvida den nationella regeringens EU-riktlinje nr 1/14 är förenlig med unionsrätten – inte har något samband med föremålet för den nationella tvisten eller att frågan rör ett hypotetiskt problem.
- 24 Begäran om förhandsavgörande kan således tas upp till sakprövning.

Prövning i sak

- 25 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artikel 21 FEUF ska tolkas så, att den utgör hinder för lagstiftningen i en medlemsstat, enligt vilken en tredjelandsmedborgare – som är familjemedlem till en unionsmedborgare, som är medborgare i denna medlemsstat och som återvänt till medlemsstaten efter att han eller hon med stöd av och i överensstämmelse med unionsrätten har vistats i en annan medlemsstat – nekas en härledd uppehållsrätt, när denna familjemedlem till unionsmedborgaren inte inrest till landet eller ingett en ansökan om uppehållskort som en ”naturlig följd” av att den berörda unionsmedborgaren återvände till denna medlemsstat.
- 26 Domstolen har tidigare slagit fast att det, när en unionsmedborgare under en faktisk vistelse i en annan medlemsstat än den han eller hon är medborgare i, med stöd av och i överensstämmelse med villkoren i artikel 7.1 och 7.2 i direktiv 2004/38, har utvecklat och befast ett familjeliv i den medlemsstaten, krävs att unionsmedborgaren, för att dennes rättigheter enligt artikel 21.1 FEUF ska få en ändamålsenlig verkan, ges möjlighet att vid ett återvändande till den medlemsstat där vederbörande är medborgare, fortsätta leva det familjeliv som han eller hon har haft i den mottagande medlemsstaten, genom att en härledd uppehållsrätt beviljas en familjemedlem som är tredjelandsmedborgare. Utan en sådan härledd uppehållsrätt skulle unionsmedborgaren nämligen avskräckas från att lämna den medlemsstat där han eller hon är medborgare för att utöva sin uppehållsrätt enligt artikel 21.1 FEUF i en annan medlemsstat, på grund av att vederbörande inte skulle kunna vara säker på att efter ett återvändande till ursprungsmedlemsstaten kunna fortsätta att leva det familjeliv med sina nära anhöriga som han eller hon sålunda har utvecklat eller befast i den mottagande medlemsstaten (dom av den 12 mars 2014, O. och B., C-456/12, EU:C:2014:135, punkt 54, och dom av den 5 juni 2018, Coman m.fl., C-673/16, EU:C:2018:385, punkt 24).
- 27 Det framgår vidare av EU-domstolens praxis att villkoren för att – i en situation där en unionsmedborgare återvänder till den medlemsstat som han eller hon är medborgare i – bevilja en tredjelandsmedborgare, som är familjemedlem till denna unionsmedborgare och som denna sistnämnda – uteslutande i egenskap av unionsmedborgare – har vistats tillsammans med i en mottagande medlemsstat, en härledd uppehållsrätt med stöd av artikel 21.1 FEUF, i princip inte bör vara strängare än de som föreskrivs i direktiv 2004/38 för att bevilja en tredjelandsmedborgare, som är familjemedlem till en unionsmedborgare, en härledd uppehållsrätt i en situation där unionsmedborgaren har utövat sin rätt till fri rörlighet genom att bosätta sig i en annan medlemsstat än den han eller hon är medborgare i. Trots att direktiv 2004/38 inte omfattar det förstnämnda fallet att unionsmedborgaren återvänder till den medlemsstat där han eller hon är medborgare, ska direktivet tillämpas analogt när det gäller villkoren för unionsmedborgarens vistelse i en annan medlemsstat än den han eller hon är medborgare i, eftersom det i båda fallen är unionsmedborgaren

som utgör den referensperson som gör att en tredjelandsmedborgare, som är familjemedlem till unionsmedborgaren, kan erhålla en härledd uppehållsrätt (dom av den 12 mars 2014, O. och B., C-456/12, EU:C:2014:135, punkt 50).

- 28 Den härledda uppehållsrätten enligt artikel 7.2 i direktiv 2004/38 för familjemedlemmar till en unionsmedborgare som har bosatt sig i en annan medlemsstat än den han eller hon är medborgare i, villkoras emellertid inte av att familjemedlemmarna måste inresa till denna medlemsstat inom en viss tid efter unionsmedborgarens inresa.
- 29 Enligt denna bestämmelse tillerkänns en härledd uppehållsrätt i en sådan situation dels en unionsmedborgares familjemedlemmar som "följer med" denna medborgare till en annan medlemsstat än den han eller hon är medborgare i, dels familjemedlemmar som "ansluter sig" till unionsmedborgaren i denna medlemsstat.
- 30 Domstolen erinrar om att en tredjelandsmedborgares eventuella uppehållsrätt i en medlemsstat i unionen härleds ur en unionsmedborgares utövande av sin fria rörlighet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 mars 2014, O. och B., C-456/12, EU:C:2014:135, punkt 36 och där angiven rättspraxis).
- 31 Eftersom beviljandet av en härledd uppehållsrätt, med stöd av artikel 21.1 FEUF, syftar till att möjliggöra ett fortsatt familjeliv i den medlemsstat unionsmedborgaren är medborgare i, när familjelivet mellan unionsmedborgaren och en familjemedlem som är tredjelandsmedborgare har utvecklats och befästs i en mottagande medlemsstat har de behöriga myndigheterna i den medlemsstat som unionsmedborgaren är medborgare i, innan en uppehållsrätt beviljas, rätt att kontrollera att ett sådant familjeliv mellan unionsmedborgaren och familjemedlemmen som är tredjelandsmedborgare inte har avbrutits före tredjelandsmedborgarens inresa i unionsmedborgarens ursprungsmedlemsstat.
- 32 Vid en sådan kontroll kan den berörda medlemsstaten, såsom ett indicium, beakta den omständigheten att tredjelandsmedborgaren – som är familjemedlem till en medborgare i den berörda medlemsstaten – rest in i medlemsstaten lång tid efter det att medborgaren återvänt till denna medlemsstat.
- 33 Det kan emellertid inte uteslutas att ett familjeliv som har utvecklats eller befästs mellan en unionsmedborgare och en familjemedlem som är tredjelandsmedborgare under deras vistelse – med stöd av och i överensstämmelse med unionsrätten – i den mottagande medlemsstaten fortsätter, trots att unionsmedborgaren återvänder till den medlemsstat han eller hon är medborgare i utan att åtföljas av den berörda familjemedlemmen, som är tvungen att senarelägga sin ankomst till unionsmedborgarens ursprungsmedlemsstat av skäl som kan vara hänförliga bland annat till hans eller hennes personliga situation, arbete eller utbildning.
- 34 Den omständigheten att ansökan om EU-uppehållskort inte skett "som en naturlig följd" av att unionsmedborgaren återvänt, är en relevant faktor som vid en helhetsbedömning, utan att ensam vara av avgörande betydelse, kan få unionsmedborgarens ursprungsmedlemsstat att slå fast att det inte finns något samband mellan denna ansökan och unionsmedborgarens tidigare utövande av sin fria rörlighet och på denna grund avslå ansökan om EU-uppehållskort.
- 35 Mot bakgrund av det ovan anförda, ska tolkningsfrågan besvaras enligt följande. Artikel 21.1 FEUF ska tolkas på så sätt att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning, enligt vilken en tredjelandsmedborgare – som är familjemedlem till en unionsmedborgare, som är medborgare i denna medlemsstat och som har återvänt till medlemsstaten efter det att han eller hon, med stöd av och i enlighet med unionsrätten, har utövat sin rätt till fri rörlighet och vistats i en annan medlemsstat – nekas en härledd uppehållsrätt enligt unionsrätten, om familjemedlemmen till den berörda unionsmedborgaren inte inreste till unionsmedborgarens ursprungsmedlemsstat eller inte ingav en ansökan om EU-uppehållskort "som en naturlig följd" av att unionsmedborgaren återvände till denna

medlemsstat, förutsatt att det enligt en sådan reglering krävs att det, inom ramen för en helhetsbedömning, tas hänsyn även till andra relevanta omständigheter, särskilt de som kan visa att det familjeliv som utvecklats och befästs i den mottagande medlemsstaten inte har avslutats, trots den tid som förflutit från det att unionsmedborgaren återvände till ursprungsmedlemsstaten och till det att tredjelandsmedborgaren reste in till samma medlemsstat, och på så sätt kan motivera att den berörda familjemedlemmen beviljas en härledd uppehållsrätt, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.

Rättegångskostnader

- 36 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

Artikel 21.1 FEUF ska tolkas på så sätt att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning, enligt vilken en tredjelandsmedborgare – som är familjemedlem till en unionsmedborgare, som är medborgare i denna medlemsstat och som har återvänt till medlemsstaten efter det att han eller hon, med stöd av och i enlighet med unionsrätten, har utövat sin rätt till fri rörlighet och vistats i en annan medlemsstat – nekats en härledd uppehållsrätt enligt unionsrätten, om familjemedlemmen till den berörda unionsmedborgaren inte inreste till unionsmedborgarens ursprungsmedlemsstat eller inte ingav en ansökan om EU-uppehållskort ”som en naturlig följd” av att unionsmedborgaren återvände till denna medlemsstat, förutsatt att det enligt en sådan reglering krävs att det, inom ramen för en helhetsbedömning, tas hänsyn även till andra relevanta omständigheter, särskilt de som kan visa att det familjeliv som utvecklats och befästs i den mottagande medlemsstaten inte har avslutats, trots den tid som förflutit från det att unionsmedborgaren återvände till ursprungsmedlemsstaten och till det att tredjelandsmedborgaren reste in till samma medlemsstat, och på så sätt kan motivera att den berörda familjemedlemmen beviljas en härledd uppehållsrätt, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.

Underskrifter